

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Князєва М.О., старша викладачка кафедри
методики професійної освіти та соціально-
гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України
kmarishka_1997@ukr.net

Тотальний перехід на навчання онлайн в екстреному режимі – спричинило повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України. Тому, у 2022/2023 навчальному році було проведено дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у грудні 2022 — січні 2023 року Державною службою якості освіти України за підтримки ініціативи «Збереження доступу до шкільної освіти», що впроваджується проектом «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe). Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) є проектом міжнародної технічної допомоги, що реалізується кампанією Alinea International та фінансується Урядом Канади. Консультавання щодо формування вибірки та відбору інструментів дослідження здійснювалося соціологічною агенцією Vox Populi. [1].

Запровадження дистанційного навчання стало серйозним викликом для всіх закладів освіти України. Безсумнівно, що означені технології навчання тривалий час були частково задіяні в освітньому процесі, зокрема у закладах освіти з розвиненою матеріально-технічною базою для консультування, тестування тощо. Відтак дистанційне навчання не є новим для України, проте до березня 2020 року воно впроваджувалося лише планово і фрагментарно. Пандемія COVID-19 фактично зобов'язала керівництво закладів освіти охопити дистанційним навчанням усіх здобувачів освіти з усіх дисциплін та предметів на досить тривалий час.

За результатами дослідження виявлено, що дуже зменшилася кількість учнів у певних регіонах. Це спричинив вимушений переїзд за кордон і зміна місця навчання. Другою причиною зменшення учнів став їх вимушений переїзд

до іншої області України. Таким чином, кількість закладів освіти, які вимушено переходили на дистанційне навчання збільшувалась.

У подібних умовах до сучасного педагога висуваються вимоги обов'язкового володіння інформаційними та комунікаційними технологіями. З'являється поняття цифрової грамотності, яке покликане охарактеризувати знання, вміння та навички у галузі комп'ютерних технологій [2].

В. Кухаренко та В. Бондаренко визначають певні характеристики організації екстреного дистанційного навчання для ЗВО, розглянемо деякі з них [3]:

1) Розвиток навчальної екосистеми університету, що передбачає інтеграцію в освітній процес технологій e-learning, моделей змішаного навчання, віртуальної й доповненої реальності. Це дає можливість університетам якісно відповідати на сучасні виклики у вищій освіті, а саме: контроль якості освітнього процесу; студентоцентричність навчання; академічна доброчесність; підвищення рейтингових показників.

2) Ефективний освітній процес вимагає значних капіталовкладень і ресурсів, багато часу й зусиль витрачається на створення, пошук, оновлення навчальних матеріалів, їх адаптацію до навчання.

3) Обов'язково повинна бути єдина інформаційно-пошукова система, що дозволяє швидко знайти відкриті освітні ресурси, як у своєму університеті, так і за його межами. Система пошуку повинна передбачати зокрема пошук за компетентностями та результатами навчання.

4) Визначити державний мінімально необхідний стандарт дистанційного курсу та базових процедур навчання. Розробити рекомендації щодо його застосування.

5) Розробити положення та щорічно проводити конкурси кращих дистанційних курсів у різних номінаціях.

6) Викладачі дистанційного та змішаного навчання (тьютори) повинні мати свідоцтво про підвищення кваліфікації з дистанційного навчання та сертифікований дистанційний курс.

Підсумовуючи, хочу зазначити, що на мою думку, важливим є створення електронних навчальних курсів, які у разі неможливості зайти на заняття здобувачі освіти зможуть переглянути у зручний для себе час. Таким чином, пропущені з поважних причин заняття можна доопрацювати самостійно.

Варто зазначити, що необхідно створювати соціальну мережу закладу освіти для проведення навчання на робочому місці. Потрібно розробити методiku та відповідне програмне забезпечення для проведення онлайн-конференцій з можливостями спілкування для обміну досвідом, створити в закладі освіти або на незалежній платформі курси для студентів для засвоєння дистанційних і хмарних технологій. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників обов'язково має включати проходження курсів підвищення кваліфікації зі створення дистанційних курсів.

Список використаних джерел

1. Державна служба якості освіти України. Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році – 2023. Сайт URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>
2. Коваленко С., Основні етапи інформатизації суспільства та освіти, Шляхи модернізації освіти в Україні – 2016.
3. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.